



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. An materia prima de facto existens sit imperfectior omni ente non solum substantiali sed etiam accidentaliter existenti & possibili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

CAPVT III.

An materia prima, de facto existens, sit imperfectior omni ente, non solum substantiali, sed etiam accidentali, existenti, & possibili?

17 **D**ico non esse: quia, vt superius ostensum manet, probabile est, eam esse perfectiorem aliqua forma substantiali: ergo pro certo, & explorato habendum est, illam esse perfectiorem aliqua forma accidentali: & sic haud potest esse imperfectior omni ente, non solum substantiali, sed etiam accidentali. Secundo, materia prima suas habet proprietates accidentales, v.g. quantitatem, si forte ab ea distinguitur, vocationem, durationem, &c. His autem est perfectior, cum omnis essentia perfectionem suarum proprietatum non solum adaequet, sed etiam superet: ergo, &c. Et quidem nostram sententiam tuetur Conimbricenses lib. 1. Phys. q. 2. art. 3. & lib. 3. q. 3. art. 2. circa medium, ac Balthasar Tellez d. 22. l. 5. concl. 3. qui etiam pro eadem sententia refert Beatum Thomam, Fonsleam, Soarium, & Valquez.

18 Obiicies tamen in contrarium primo. Materia prima dicitur ab Augustino prope nihil lib. 12. confess. cap. 7. ibi: *Fecisti caelum, & terram* (id est materiam primam) *duo quadam, vnum prope ie, alterum prope nihil, vnum quo superior tu esses, alterum quo inferius nihil esset.* Rursus à Platone vocatur materia non ens: nam in Timæo sic disputat: *Quid est quod semper est, generationem autem non habet? Et quid est, quod gignitur quidem, nunquam autem est? Vbi iuxta communem Auctorum interpretationem, per id, quod semper est, idæam, & per id quod non est, non aliud, quam materiam primam intellexit. Quamobrem rectè Clemens Alexandrin. lib. 5. Stromat. Sciunt ergo (stoici) eam que vocatur materia, qua ab ipsis dicitur expers qualitatis, & figura, audacius quoque à Platone dictum esse, id quod non est.* Præterea eadem materia appellatur à Platone, *Magnum, & paruum*, nimirum quia vt interpretatur Porphyrius in lib. de occasione. c. 11. *Fit semper, manet vero nunquam, neque tamen aufugere potest; quippe, cum totius entis sit defectus: quamobrem quidquid promittit, mentitur, ac si magnum quid appareat, iterum euadit paruum; quasi ludus quidam est, in non ens aufugiens.* Quid plura? tum à Platonicis, tum ab aliis vocatur materia, primæ essentiae inanis vmbra, primæ vitæ fax, regio dissimilitudinis, siue Deo dissimillima. At id nequit non esse imperfectissimum, inter omnes substantias, omniaque accidentia creata, quod est prope nihil, quod non ens, quod primæ essentiae non nisi inanis vmbra, quod primæ vitæ non nisi fax, quod propter summam à Deo distantiam, & dissimilitudinem regio dissimilitudinis est, & appellatur. Materia ergo prima de facto existens, quæ præfatis nominibus appellatur, & cui eorum sensus, ac vis conuenit, haud potest non esse imperfectissima, ac postremæ notæ inter omnes creaturas substantiales, & accidentales, siue existentes, siue possibiles.

19 Respondeo tamen, materiam primam dici ab Augustino, Platone, & aliis, non ens, prope nihil, &c. non in sensu formali, sed tantum in sensu causali; eo nimirum, quod sit causa, cur omnes res sublunares, quæ existunt, aliquando intereant, reducanturque ad nihil, & non ens: ad modum, quo dicitur Christus v.g. nostra salus, & redemptio, non formaliter sed tan-

tum causaliter; quia scilicet meritis suis nos saluauit, atque redemit. Materiam autem causaliter esse nihil, & non ens, haud potest eam arguere imperfectissimam, inter omnia entia creata: alioqui etiam formæ ipsæ substantiales possent similiter imperfectionis, eiusque summæ, insimulari, cum vna forma substantialis sit semper in causa, vt alia intereat, & ad nihil, ac non ens reuocetur. Confirmatur, quia ideo materia est causa interitus rerum & formarum, talisque censetur ab Aristotele lib. 7. Metaph. cap. 7. tex. 22. & lib. 9. Metaph. c. 9. tex. 17. quia dum subest vni formæ substantiali, est capax recipiendi dispositiones contrarias, eiusque destructiuas, & ad aliam formam ducen- tes: at formæ substantiales, quæcunque sint, non materialiter, sed, quod plus est, effectiue causant dispositiones destructiuas aliarum formarum sibi oppositarum: potiori ergo iure formæ substantiales sublunares mutuum sibi interitum parant, quam paratur eis à materia, ex qua constant: & tamen non ob id formæ illæ censentur imperfectissimæ omnium rerum creaturarum: ergo &c.

Porro mentem Augustini, Platonis, & aliorum eam esse quam diximus, facile demonstratur. Nam etiam materia dicitur à Platonicis priuatio formæ: at hoc esto intellexerit Aristoteles lib. 1. Physicorum c. 9. in sensu formali, & ita ab eo intellectum ibi refutetur, intelligendum tamen est in solo sensu causali: vt non aliud sit, quam materiam causare priuationem formæ, quam habet, appetendo scilicet aliam: qua de causa etiam vocatur malefica à Platone, & discipulis: similiter ergo non ens, nihil, &c. ab iis, nisi in eodem sensu causali, non appellatur. Quod materia ab illis priuatio haud potuerit dici, in sensu formali, seu per identitatem, patet: tum quia, vt arguit contra eos Aristoteles vbi supra, materia appetit formam: sed priuatio formæ non appetit formam, aliàs appeteret suam destructionem: ergo materia non est formaliter priuatio formæ: tum quia, materia existit existente forma, sed priuatio non existit existente forma, cuius est priuatio; materia ergo non est formaliter & per identitatem priuatio formæ. Hæc quidem capita distinctionis inter materiam & priuationem sunt euidentissima: nec credibile est ea latuisse Platonem & discipulos: proinde iuxta illos materia non dicitur priuatio per identitatem vtriusque, aut in sensu formali.

Rursus iidem dicunt, materiam generari, vt patet ex verbis Platonis supra allegatis: at euident est, materiam primam, cum sit primum subiectum, ex nullo subiecto se priori formaliter educi aut generari, sed potius creari: solum ergo dicitur ab illis generari in sensu causali quatenus scilicet est causa generationis rerum omnium, recipiendo dispositiones, ad hoc vt continuò generentur formæ, formarumque composita: quidni ergo eodem sensu causali dici ab illis credamus materiam esse non ens, nihil, &c. nec ab illis tantum, sed ab Augustino, & reliquis? Tandem ab Aristotele lib. 1. Physicorum c. vltimo, quem sequuntur Conimb. articulo 2. ad finem; materia dicitur interire per denominationem à priuatione intereunte, & quodammodo gigni per denominationem ab eadem priuatione in ea incipiente: cur ergo non potuerit etiam dici à Platonicis, & aliis, nihil, non ens, &c. per denominationem à priuatione, cuius est causa, & quæ nihili, & non entis, rationem verissimè obtinet.

At inquires: si materia vocatur non ens, ac nihil per denominationem à priuatione, & intentione rerum, quam causat, & meritò cuius facit, vt quæcunque

que sunt, existuntque, postea incipiant esse non entia, & nihil; cur è contrario eadem materia non appellatur maximè ens: siquidem teste Aristotele 1. œconom. cap. 3. & 2. de gener. cap. 9. text. 5. 1. est causa existentia & conseruationis rerum omnium sublunarium, nouasque semper dispositiones, & formas suscipiendo, facit, vt omnium entium species in ratione entium vniuerso constent, & conseruentur? Occurrit tamen ad hanc dubitationem facile potest: primò si asseratur materiam à Platone, & aliis, vt visum est, non solum paruum appellatam esse, sed etiam magnum: quod perinde est, ac si eam nuncuparent, non tantum non ens, & nihil, sed etiam ens & aliquid. Item secundò, cum denominatio sequatur debiliorem partem, vt est in communi proverbio, quid mirum, si frequentius dicatur materia non ens, & nihil, aut propè nihil, à rerum interitione, cuius est principium, quam ens à conseruatione & existentia rerum, quæ ei veluti causa debetur? Hactenus prima pro contraria opinione obiectio.

23 Obiicies pro ea secundò. Non est potior ratio, cur assignari debeat inter omnia entia ens aliquod perfectissimum, nempe Deus, quam etiam inter omnia entia ens aliquod imperfectissimum: hoc autem aliud esse non potest, quam materia prima, quæ de facto existit: ergo &c. Respondeo negata maiori: nam potius ex ente perfectissimo sequitur impossibilitas entis imperfectissimi, quam eius possibilitas; cum certò certius sit, primi ac perfectissimi entis perfectionem commendari, ex eo quod habeat sub se entia creata, non tantum magis & magis perfecta, sed etiam minus & minus perfecta in infinitum, quæ possit producere; ita vt quemadmodum non est assignare inter entia creata ab eo producibilia perfectissimum, sic nec imperfectissimum. Insuper, vt c. 1. dicebamus, nullus numerus ab vnitatem summè recedit: nulla ergo creatura à Deo summè vno summè recedere potest, aut ita, vt non possit dari alia, quæ magis ab eo distet, ac proinde sit imperfectior. Tandem, vt ibid. dicebamus, nulla quantitas continua permanens, aut successiua, assignari potest minima. Similiter ergo in presenti, &c.

24 Obiicies tertio, pro eadem sententia. Materia prima est pura potentia: sed pura potentia est imperfectissima entium, sicut purus actus est inter entia imperfectissimus: ergo. Respondeo materiam iuxta disputata superius tract. 2. cap. 4. non esse puram potentiam entitativam, sed tantum puram potentiam passiuam substantialem, hoc est ita receptiuam formarum substantialium, vt ipsa haud sit forma substantialis: at, vt esset imperfectissima entium omnium, priori modo, non posteriori deberet esse pura potentia.



TRACTATUS VI.

De vnitatem specifica materiae componentis essentialiter corporis naturale.

CAPVT PRIMVM.

Materiam omnem sublunarem esse vnius speciei, posse tamen esse specificè diuersam, verius est.

1  VOD omnis sit de facto vnius speciei tueretur Hurtadus d. 2. Phys. sect. 5. Suarez in Met. d. 1. sect. 1. num. 15. Tellez d. 12. Phys. sect. 4. conclus. 1. Conimb. lib. 1. de cœlo cap. 9.

q 6. art. 4. & quod caput est, Arist. lib. 1. Phys. text. 69. & beatus Thom. 1. p. q. 66. art. 2. Probatur, quia nulla diuersitas per accidens, & contingenter talis variat speciem; aut essentiam: alioqui homo albus v. g. & homo niger erunt non vnius, sed diuersæ speciei: At tota diuersitas vnius materiae sublunaris ab alia est quasi per accidens, & contingenter talis: materia enim inanimis animari potest, solèturque: & animata formam sortiri inanimem: & quæ vni formæ subest, potest cuicumque alij subesse, adeoque dissimilitudinem, & diuersitatem à forma sua prouenientem deponere, & alteri materiae, cui dissimilis erat, adimulari. Ergo, &c.

2 Quod verò possit vna materia sublunaris, & corruptibilium formarum susceptiua, diuersæ esse speciei ab alia, probabilius longè est, nisi valde fallor. Etenim quæ repugnantia esse potest in eo, quod aliqua materia sublunaris quarundam formarum corruptibilium sit receptiua, & non omnium, alia verò aliarum, & non priorum? Cur implicet materia apta suscipere solas formas corruptibiles, non vitales, haud verò ad vitales & vitæ expertes ex æquo indifferens, sicut quæ de facto existit? An non subiectum substantiale completum formarum accidentalium, aliquod has, aliquod solas illas, non verò quodlibet quaslibet recipere potest? quidni ergo & ipsum in subiecto formarum substantialium corruptibilium, nempe materia prima sublunari, seruata proportionem, possit euenire?

3 Contrarium tamen tueretur Pater Suarez disp. 13. Metaph. sect. 1. 2. num. 6. & Pater Balchazar Tellez d. 22. Phys. sect. 4. num. 5. & cum eis alij, præsertim Thomistæ. Ex quibus obiicies primò. Materia prima sublunaris est pura potentia, nullam habens perfectionem, nullum actum entitativum de se: non ergo potest specificè multiplicari; haud aliter ac è conuerso actus purus, ab omni potentialitate semotus, nempe Deus, nequit specificè multiplicari. Obiicies secundò. Actus est qui distinguit, vt fert commune proloquium: at nomine actus forma intelligitur, vtpotè quæ subiectum actuat, sola ergo forma est radix distinctionis, ac multiplicatis specificæ, ac proinde materia prima sublunaris secundum se, & seorsim à forma sumpta nequaquam poterit quoad speciem multiplicari. Obiicies tertio: Materia sublunaris debet esse subiecta priuationi formarum, sed priuatio formarum ad has importat capacitatem: materia ergo sublunaris debet esse capax formarum omnium corruptibilium: adeoque per respectum ad illas haud potest specie diuersificari.

4 Quarta, & eodem redit: formæ omnes corruptibiles ac sublunares conueniunt in ratione separabiliter informandi: per ordinem ergo ad eas, & hanc earum informandi rationem, potest constitui vna species infima materiae, quæ alia esse non potest, quam materia de facto existens. Quintò, si est possibilis vna materia sublunaris diuersæ speciei ab alia, hoc est formarum quarundam corruptibilium capax, quarum est incapax alia; quidni possibilis adstruatur materia prima solarum formarum spiritualium receptiua? Consequens autem hoc est absurdum: quia compositum ex tali materia & forma spirituali esset spirituale: esset quidem spirituale: quid enim haberet non spirituale? non formam; quippe quæ supponitur spiritualis: non materiam; vtpotè quæ cum sit subiectum formarum spiritualium, & nullarum corporalium, haud potest non esse spiritualis: non denique vñionem, nimirum quæ nequit non sequi spiritualitatem extremorum suorum. Illud autem idem compositum non fore spiri